

Lopen kunta
Perusturva
Vanhuspalvelut

Perusturvalautakunta 26.10.2016 § 97

LOPEN KUNNAN IKÄIHMISTEN OHJELMA 2017–2018

Sisko Haapanen
Vanhuspalvelujen johtaja

JOHDANTO

Seudullinen ikäihmisten ohjelma 2015–2018 on valmistunut 3.12.2014 Lopen, Riihimäen, Hausjärven ja Riihimäen seudun terveystieteiden kuntayhtymän yhteistyönä. Se pohjautuu kuntien tilastotietoihin, kuntien ikäihmisiä koskeviin strategisiin suunnitelmiin, vanhuspalvelulakiin (laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveystieteiden palveluista 980/2012) sekä muihin iäkkäitä koskeviin suosituksiin ja ohjeisiin.

Seudun kunnat ovat velvollisia toteuttamaan sosiaali- ja terveydenhuollon integraation. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen suunnittelu aloitetaan v. 2016 uuden valtakunnallisen sote-strategian mukaisesti. Seudullisen ikäihmisten ohjelman mukaisesti esimerkiksi psykogeriatrinen hoitovaihtoehtojen maakunnallinen selvittäminen on tavoitteena vuoteen 2018 mennessä. Ikäihmisten kuntouttavaan toimintaan ja liikuntamahdollisuuksiin tulee kiinnittää huomiota jokaisella tasolla ja jokaisessa palveluketjun osassa, jotta vanhuspalvelulain hengen mukaisesti ikäihmiset selviytyvät jatkossa entistä paremmin ja pitempään kotona.

Toimintojen seudullisessa suunnittelussa tulee harkita kuntakohtaisten yksikköjen profiloitumista ja erikoistumista niin että palvelupisteet ja yksiköt voivat palvella koko seutua. Tällöin vältetään pienten yksikköjen pilkkomiselta vielä nykyistä pienempiin toimintoihin. Näin saadaan henkilökunnan sijoituksen ja koulutuksen sekä materiaalien resurssien kannalta taloudellisempia vaihtoehtoja, jotka tuottavat asiakkaille laadukkaampia palveluja.

Lopen kunnassa on kuntastrategian 2013–2017 mukaisesti valmisteltu kunnan omaa ikäihmisten toimialaohjelma 2017-2018. Teemoina ovat kuntastrategian strategisten päämäärien mukaisesti kuntalaisten hyvinvointi, vähän parempi arki ja monipuolinen yritystoiminta.

1 Strateginen päämäärä: TUEMME KUNTALAISTEN HYVINVOINTIA

1 Ikäihmisten päivätoiminta

Ikäihmisille on tarjolla päivätoimintaa sekä säännöllisesti että tilapäisesti Päiväkeskus Pihlajassa Eedilässä.

Tavoite: Päiväkeskuksen tehokas käyttö.

Mittari: Ikäihmisten päivätoiminnassa 12 asiakaspaikan käyttöaste on vähintään 93 %.

(Huom. Muistisairaita asiakkaita voi olla enintään 8–10 päivässä, jolloin käyttöaste on pienempi.)

2 Ympäri vuorokautinen hoito

Terveyskeskuksen kuntayhtymä luopui potilasosaston paikoista v. 2015. Vapautuneita tiloja voidaan käyttää laitoshoidon toimintaan tai muuhun soveltuvaan toimintaan. Palveluasumiseen tilat soveltuvat vain kunnostamalla ne vastaamaan palveluasumisen tarpeita (mm. yhden hengen huoneet, joissa on oma hygieniatila).

Seudullisesti ei näytä toistaiseksi olevan tarvetta laitoshoidon paikoille. Riihimäki ja Hausjärvi vähentävät omia laitoshoidon paikkojaan. Kunnissa tulisi olla 2 %:lle 75 vuotta täyttäneistä tarjolla laitoshoidon paikkaa ja 7 %:lle tehostettua palveluasumista (Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi/STM 2013, Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen valvontaohjelma 2016–2019/Valviran valvontaohjelmia 1:2016).

Lopen nykyisen hoivapaikkatilanteen ja em. ohjeiden perusteella Lopelle lisätään vuonna 2017 kolme laitoshoidon paikkaa, jolloin laitoshoidon paikkoja on yhteensä 17. Paikkoja on 2 %:lle 75 vuotta täyttäneistä loppelaisista Valviran valvontasuunnitelman mukaisesti. Paikkamäärän suurenemisen vuoksi vanhuspalveluihin lisätään yksi lähihoitajan toimi.

Harjukodin yksikköön lisätään kolme varapaikkaa 1.1.2016 alkaen tasaamaan terveydenhuollon paikoilta tulevaa painetta laitoshoidon ja tehostettuun palveluasumiseen. Samalla ehkäistään siirtoviivemaksuista aiheutuvia kustannuksia. Kolme varapaikkaa on käytössä myös vuonna 2017.

Tavoite: Loppilaisten hoivan tarpeen perusteella arvioidaan ympärivuorokautisten hoivapaikkojen tarve vuodelle 2018 ja suunnitellaan lisäpaikkojen avaaminen tarpeen mukaisesti.

Mittari: Ympäri vuorokautisen hoidon paikka- ja muu resurssointisuunnitelma vuodelle 2018 on valmis vuoden 2017 loppuun mennessä.

3 Ennalta ehkäisevät palvelut: Palveluneuvonnan kehittäminen

Ikäpisteen toimintaa laajennettiin kattamaan omaishoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastukset noin kahden vuoden välein (Sosiaali- ja terveysministeriö/Kuntainfo 3/2015) vuoden 2016 alusta alkaen. Tarkastukset koskevat omaishoitajia, joilla on kunnan kanssa voimassa oleva omaishoitosopimus ja jotka ovat toimineet omaishoitajina 2–3 vuotta. Hyvinvointitarkastus ei ole välttämättä tarpeellinen silloin, kun omaishoitaja on työterveyshuollon piirissä.

Tavoite: Omaishoitajien terveystarkastuksia jatketaan Ikäpisteessä vuonna 2017. Toiminta-aikaa ei lisätä toistaiseksi. Palvelun käyttöä ja työajan riittävyyttä seurataan.

Mittari: Vanhusneuvolassa on keskimäärin viisi asiakasta päivässä. Terveystarkastuksen saavat kaikki omaishoitajat, joilla on oikeus terveystarkastukseen ja jotka sitä haluavat vuonna 2017.

4 Ennalta ehkäisevät palvelut: Hyvinvointia edistävät kotikäynnit

Tavoite: Hyvinvointia edistävät kotikäynnit tehdään vuonna 2017 ko. vuonna 80 vuotta täyttävillä henkilöillä, jotka eivät ole kotihoidon palvelujen piirissä.

Mittari: Hyvinvointia edistävät kotikäynnit on tehty suunnitelman mukaan.

2 Strateginen päämäärä: TARJOAMME MAHDOLLISUUDEN VÄHÄN PAREMPAAN ARKEEN

1 Tarjoamme asianmukaiset peruspalvelut: Liikkuvat palvelut sivukylille

Tavoite: Palvelujen jalkauttamisessa sivukylille tarvitaan kuntien yhteistyötä. Palvelut voisivat olla seudullisesti järjestettäviä, esim. yhteinen palveluauto, joka kiertäisi kunnissa.

Mittari: Seudullinen liikkuvien palvelujen suunnitelma on valmis vuoden 2017 loppuun mennessä.

2 Aktivoimme ja kannustamme kuntalaisia huolehtimaan itsestään

Ikäpiste tarjoaa tukea, neuvontaa ja ohjausta ikäihmisille. Muistikahvilassa järjestetään kuukausittain muistia ja muistisairauksia koskevia luentoja ja tiedotusta. Liikuntaa on tarjolla kunnassa monipuolisesti esim. Eedilän ja muilla kunnan kuntosaleilla ja liikuntatapahtumissa. Liikuntapuisto on valmistunut vuonna 2016. Seudullinen kuntouttavien käytäntöjen suunnitelma on valmistunut vuonna 2016. Kuntouttamiseen lisätään resursseja vuonna 2017.

Tavoite: Kotihoidon asiakkaiden kuntoutusmahdollisuuksia lisätään yhteistyössä terveystoimen fysioterapeuttien kanssa ikäihmisten kotona selviytymisen tukemiseksi.

Mittari: Seudullinen kuntouttavien käytäntöjen suunnitelma on käytössä vuonna 2017. Yksi kotihoidon lähihoitaja tekee kotikuntouttamistyötä 50 % työajastaan vuonna 2017.

3 Strateginen päämäärä: MAHDOLLISTAMME MONIPUOLISEN YRITYSTOIMINNAN

1 Lääkkeiden annospussijakelun osto

Sosiaali- ja terveysministeriö suosittaa lääkkeiden annospussijakelun hankkimista asukkaille. Sosiaali- ja terveysministeriön oppaassa Lääkkeiden potilaskohtaisen annosjakelun hyvät toimintatavat (STM:n raportteja ja muistioita 2016:1) todetaan, että annosjakelun tavoitteena on tukea tarkoituksenmukaista lääkkeiden käyttöä, ehkäistä lääkityspoikkeamia, vähentää tarpeettomia lääkehoidon kustannuksia ja varmistaa potilaan kokonaisvaltaisen hoidon onnistuminen.

Tavoite: Lopen apteekki toimittaa annospussilääkkeet Hoivakoti Eedilään ja Hoivakoti Salmelaan vuodesta 2017 alkaen.

Mittari: Asukkaiden lääkehoidon turvallisuus lisääntyy ja lääkehoidon seuranta helpottuu. Valtakunnallisen tavoitteen mukaisesti pyritään ostamaan ulkopuolisilta palveluntuottajilta sellaiset kotihoidon tukipalvelut, joihin ei tarvita koulutettua hoitohenkilöstöä.

Tavoite: Ateriapalvelut ostetaan Menu-mat-yhtiöltä ja kotihoidon asiointipalvelut HRAKS:lta edelleen vuonna 2017. Ne on ostettu em. toimijoilta vuodesta 2014 alkaen.

Mittari: Kotihoidon henkilöstön työaikaa voidaan käyttää ydintehtäviin. Seudullisena tavoitteena on, että kotihoidon lähihoitajien asiakastyöhön käytettävä välitön työaika on vähintään 60 % koko työajasta. Tavoitteeseen pääsemiseen tarvitaan myös kotihoidon mobiilin ja toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönottoa. Se on seudullisena hankkeena vuonna 2017.